

[Cancerformer](#)

Skivepitelcancer är en form av hudcancer. De flesta som får sjukdomen har varit mycket i solen, men behöver inte ha bränt sig. Det vanligaste är att bli av med sjukdomen efter behandling. Det finns olika behandlingar.

Det är nästan bara vuxna som får skivepitelcancer. Men det är viktigt att även [skydda barn och unga från för mycket sol](#). Det minskar risken att de får hudcancer senare i livet.

Risken att få skivepitelcancer är liten före 40-årsåldern men ökar när du blir äldre.

Det vanligaste symtomet är en fläck eller knuta i ansiktet, halsen, på hjälssan eller på ovansidan av händerna. En eller flera av följande saker kan stämma om fläcken eller knutan.

- Den kan ha samma färg som den egna huden eller vara blekröd.
- Den kan vara täckt av hårda fjäll.
- Den kan vara sårig med sårskorpor.
- Den kan vara öm vid beröring.

Skivepitelcancer kan också uppstå i svårläkta sår eller i ett ärr efter en [brännskada](#) eller efter [strålbehandling](#).

Symtomen kan ha andra orsaker än cancer. Här får du veta mer om [godartade hudförändringar](#).

En del hudförändringar är inte cancer men kan utvecklas till det. Det gäller till exempel [aktiniska keratoser](#) som kan utvecklas till skivepitelcancer.

Det finns också andra sorters hudcancer, till exempel [melanom](#) och [basalcellscancer](#).

Det finns ett förstadium till skivepitelcancer som växer på hudens yta. En sådan förändring kallas skivepitelcancer in situ, eller Bowens sjukdom.

Så småningom kan förändringen börja växa ner i huden. Det kallas invasiv skivepitelcancer. Det är olika hur fort det går innan förändringen kan börja växa ner i huden.

Till vänster: Förstadium till skivepitelcancer växer yttligt på huden. Till höger: Invasiv skivepitelcancer växer ner i huden

Kontakta en [vårdcentral](#) om du tror att du kan ha skivepitelcancer. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

I en del regioner kan du kontakta en hudmottagning direkt. Här kan du [hitta vård](#).

Kontakta en vårdcentral så fort som möjligt om du har en förändring som blöder, eller som växer snabbt eller som växer på höjden. Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills vårdcentralen öppnar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Du kan bli undersökt med ett dermatoskop. Det är ett särskilt förstoringsglas med stark belysning som gör att det går att se fler detaljer i en hudförändring.

Du får klä av dig och lägga dig på en brits. Läkaren undersöker alla fläckar och förändringar på huden. På hudkliniker och många vårdcentraler används ett slags förstoringsglas som kallas dermatoskop.

Det är viktigt att du berättar vad du själv har lagt märke till hos hudförändringen.

Läkaren kan antingen se direkt om det är skivepitelcancer, eller också får du lämna ett vävnadsprov. Ett sådan prov kallas [hudbiopsi](#).

Hela hudförändringen opereras bort för att undersökas i mikroskop om läkaren har skäl att tro att du har skivepitelcancer som växer på djupet.

Skivepitelcancer kan sprida sig till [lymfkörtlarna](#). Därför kan läkaren behöva känna med händerna på halsen, i armhållorna, i ljumskarna eller någon annan del av kroppen där det finns lymfkörtlar.

Du får lämna ett cellprov om någon körtel är svullen och känns genom huden. Du får [lokalbedövning](#). Sedan tar läkaren provet genom att föra in en tunn nål i lymfkörteln.

Undersökningen tar tio till femton minuter. Du kan gå hem direkt efteråt.

Provet skickas till ett laboratorium för att se om det innehåller cancerceller.

Du behöver utredas mera om det finns cancerceller i cellprovet från den svullna lymfkörteln. Då undersöks du med [datortomografi](#).

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Det finns flera olika behandlingar mot förstadium till skivepitelcancer. Vilken behandling som blir bäst för dig kan bero på var på kroppen som behandlingen behövs, och hur du mår.

Förändringen kan frysas bort med en sprej med flytande kväve. Du får [lokalbedövning](#) om förändringen behöver skrapas

bort först. Såret efter behandlingen kan ta fyra till sex veckor att läka.

Förändringen kan skrapas och brännas bort. Först får du lokalbedövning. Efter skrapningen använder hudläkaren ett instrument med elström för att bränna bort eventuella rester som kan finnas kvar. Såret efter behandlingen kan ta fyra till sex veckor att läka.

Det som har skrapats bort skickas till laboratorium om det behövs för att bekräfta diagnosen.

Förändringen kan tas bort med hjälp av ett speciellt ljus. Tre timmar innan ljusbehandlingen smörjs du med ett läkemedel som gör tumörcellerna ljuskänsliga. Själva ljusbehandlingen tar cirka åtta till tio minuter. Det kan göra ont men du kan få hjälp med att lindra smärtan.

Behandlingen behöver upprepas efter en till två veckor. Efter varje behandling blir hudområdet sårigt och rött. Det läker oftast efter tio till fjorton dagar.

Förändringen kan opereras bort. Först får du lokalbedövning. Efteråt kan kirurgen sy ihop såret eller täcka det med hud från någon annan del av din kropp. Det beror på hur stort såret är. Att flytta hud kallas hudtransplantation.

Du kan lämna sjukhuset samma dag som du opererades.

Såret läker efter en till två veckor om det har sytts. Det kan ta ytterligare några veckor efter en hudtransplantation.

Förändringen skickas till ett laboratorium som kan bekräfta om det är förstadium till skivepitelcancer, och se att tillräckligt mycket vävnad har opererats bort.

Invasiv skivepitelcancer behöver opereras eftersom den kan sprida sig. De flesta kan opereras med lokalbedövning. Läkaren kan behöva flytta hud från andra delar av kroppen för att täcka ett stort operationssår. Det kallas ibland för hudtransplantation.

Du kan lämna sjukhuset samma dag som du opererades.

Ibland går det inte att operera. Då kan det gå att ta bort cancer med [strålbehandling](#).

Sjukdomen kan komma tillbaka. Det innebär att det finns cancerceller kvar trots behandlingen, och att du får symtom igen. Det kallas ibland återfall. Det går att bli opererad eller få strålbehandling om sjukdomen har kommit tillbaka.

Skivepitelcancer kan sprida sig till lymfkörtlar eller andra organ i kroppen. Då behöver du mer behandling.

Lymfkörtlarna närmast cancertumören opereras bort om cancer har spridit sig. Behandlingen kan göra att du får lymfödem. Det innebär att till exempel en arm eller ett ben svullnar. Det finns hjälp att få. Här kan du läsa mer om [lymfödem](#).

Du kan behöva så kallad immunterapi om du har skivepitelcancer som har spridit sig till andra delar av kroppen. Immunterapi är behandling med en typ av läkemedel som hjälper immunförsvaret mot cancer.

Du får läkemedlet som dropp i blodet. Sedan ska det gå några veckor innan du får nästa behandling. Det kallas att få behandlingen i kurer. Det kan vara olika hur många kurer du behöver.

Hur du mår kan variera. Det är olika från person till person. Du kan till exempel bli [trött](#), få diarré, hudbesvär eller hosta av behandlingen. Det finns också andra så kallade biverkningar. Ibland kommer de flera månader efter att behandlingen är klar.

De flesta som har skivepitelcancer blir av med sjukdomen efter behandling. Men en del blir inte av med sjukdomen. Då går det i stället att få vård som bromsar eller lindrar symtomen. Det kallas palliativ vård.

Palliativ vård kan göra att det går att leva ett bra liv trots sjukdomen, ibland under lång tid. Här kan du läsa mer om [palliativ vård](#).

För de flesta som har haft skivepitelcancer finns det inga fysiska eller praktiska hinder att leva livet som det var före sjukdomen. Ändå är det vanligt att livet blir annorlunda. Erfarenheterna av vad du har varit med om har du alltid med dig.

Det kan kännas jobbigt periodvis. De flesta tycker att det blir bättre, även om det kan ta tid. En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är över.

Här kan du läsa om [hjälp med tankar och känslor vid cancer](#).

Det varierar från person till person om behandlingen behöver följas upp. Det beror bland annat på vilken typ av skivepitelcancer du har haft, vilken behandling du har fått och hur du mår.

En uppföljning innebär att läkaren undersöker ärret, övrig hud och lymfkörtlarna.

Du som har haft skivepitelcancer har en ökad risk att få det igen senare i livet, på någon annan del av kroppen. Det innebär att sjukdomen uppstår på nytt och är inte samma sak som återfall.

Det finns mycket du kan göra själv för att minska risken för hudcancer.

- [Skydda dig mot för mycket sol](#)
- [Undersök din hud ibland](#)

Läs mer om [att ha en ökad risk för hudcancer](#).

[Du har rätt att vara delaktig i din vård](#) när det är möjligt. Vårdpersonalen ska berätta vilka alternativ som finns för din behandling. De ska se till att du förstår vad de olika alternativen betyder, vilka biverkningar som finns och var du kan få behandling.

På så sätt kan du vara med och besluta vilken behandling som passar dig.

Du kan be att få informationen skriftligt så att du kan läsa den i lugn och ro. Ställ frågor om du inte förstår.

Du har rätt att få [information på ditt eget språk](#), om du inte talar svenska. Du har även rätt att få [tolkhjälp om du har en hörselnedsättning](#).

Du kan få [en ny medicinsk bedömning](#) om du känner dig osäker på om du får den vård och behandling som är bäst för dig.

Skivepitelcancer är sällan livshotande. Du kan ändå behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

Låt gärna en närstående vara med vid vårdbesöket, om det är möjligt. Den närstående kan vara ett stöd och hjälpa till att minnas vad som har sagts.

Läs mer om [att få ett cancerbesked](#).

Sjukhusets kurator kan ge stöd och svara på frågor. Du kan få stöd av en så kallad [kontaktsjuksköterska](#) om du är allvarligt sjuk.

Du kan också kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening.

Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa mer om hur du kan få [råd och stöd vid cancer](#).

För många brukar det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk.

Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett deras ålder. Det betyder inte att du måste berätta allt.

Du kan läsa mer i texten [Att prata med barn när en närstående är allvarligt sjuk](#)

Det kan kännas svårt [att vara närstående](#) till någon som är allvarligt sjuk. Om du har människor i din närhet kan de vara ett stöd.

Du kan också prata med [kontaktsjuksköterskan](#) om du är närstående till någon som är allvarligt sjuk och behöver stödjande samtal.

Skivepitelcancer är cancer i ett slags celler i huden som kallas skivepitelceller. Cellerna har skadats på ett sätt som de inte klarar av att reparera själva. Då slutar de att bete sig som de ska och kan bilda cancertumörer. Här kan du läsa [mer om hur cancer uppstår](#).

Den vanligaste orsaken till skivepitelcancer är solens ultraviolette strålar, som också kallas UV-strålning. Du behöver inte ha bränt dig men kanske har du vistats mycket ute och på så sätt utsatts för mycket solljus.

 [Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården](#)

 [Nationella vårdprogrammet för skivepitelcancer](#)

Senast uppdaterad:

2022-08-24

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare och fotograf:

John Paoli, läkare, specialist på hudsjukdomar och könssjukdomar, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Alla behöver skydd mot solen, oavsett ålder. Barns hud är mycket känsligare än vuxnas och behöver extra skydd. Barn under ett år ska helst inte alls vara i direkt solljus.

Här får du veta om du kan ha en ökad risk för malignt melanom och andra typer av hudcancer. Du får också veta vad du kan göra för att minska risken.

Det är bra att själv undersöka huden då och då. Läs om hur du gör och se bilder på förändringar som du kan behöva söka vård för.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).